

ΣΥΜΦΩΝΟΛΗΚΤΑ

Γ' Κλίσεως

Συμφωνόληκτα λέγονται τὰ ὀνόματα τὰ ὁποῖα ἔχουν χαρακτήρα σύμφωνο,

π.χ. φύλαξ φύλακ-ος θέμα φύλακ-
πατρίς πατρίδ-ος θέμα πατρίδ-

Ἄνάλογα μέ τόν χαρακτήρα τους διαιροῦνται σέ

α) οὐρανικόληκτα· ὅσα ἔχουν χαρακτήρα οὐρανικό κ, γ, χ
φύλαξ φύλακ-ος, πτέρυξ πτέρυγ-ος, ὄνυξ ὄνουχ-ος κ.ἄ.

β) χειλικόληκτα· ὅσα ἔχουν χαρακτήρα χειλικό π, β, φ
κώνωψ κώνωπ-ος, φλέψ φλεβ-ός κ.ἄ.

γ) ὀδοντικόληκτα· ὅσα ἔχουν χαρακτήρα ὀδοντικό τ, δ, θ
τάπηξ τάπητ-ος, ἐλπίς ἐλπίδ-ος, ὄρνις ὄρνιθ-ος κ.ἄ.

Παραδείγματα

1. Κατανοήσατε τούς κόρακας ὅτι οὐ σπείρουσι οὐδέ θερίζουσι...
2. Ἔθου σκότος καί ἐγένετο νύξ – Ἐκ νυκτός ὀρθρίζει τό πνεῦμά μου... – ...ταύτη τῇ νυκτί τήν ψυχήν σου...
3. Ἐν ταῖς νυξί ἐπάρατε τάς χειράς ὑμῶν...
4. Ὁ ποιῶν τούς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα καί τούς λειτουργούς αὐτοῦ πυρός φλόγα.
5. Ὁ ἐξαποστέλλων πηγάς ἐν φάραγγιν...
6. Ἐν τῇ χώρᾳ εἰσί φλέβες ἀργύρου (φλέψ φλεβ-ός)
7. Οἱ διυλίζοντες τόν κώνωπα... (κώνωψ κώνωπ-ος)
8. Ἐν ὁδῷ ταύτῃ ἧ ἐπορευόμεν ἔκρουσαν παγίδα μοι.
9. Σύ εἶ ἡ ἐλπίς μου, μερίς μου εἶ ἐν γῆ ζώντων.
10. Ἁγίῳ Πνεύματι ἀναβλύζει τά τῆς Χάριτος ρεῖθρα.
11. Ὁρᾶτε τούς τοῦ ἀετοῦ ὄνουχας.

Παραδείγματα κλίσεως οὐρανικόληκτων καί χειλικόληκτων

	ΕΝΙΚΟΣ		ΑΡΙΘΜΟΣ							
Ὄνομ.	ὁ	ὄνυξ	ἡ	νύξ	ἡ	φλόξ	ὁ	Ἄραψ	ἡ	φλέψ
Γεν.	τοῦ	ὄνουχος	τῆς	νυκτός	τῆς	φλογός	τοῦ	Ἄραβος	τῆς	φλεβός
Δοτ.	τῷ	ὄνουχι	τῇ	νυκτί	τῇ	φλογί	τῷ	Ἄραβι	τῇ	φλεβί
Αἰτ.	τόν	ὄνουχα	τήν	νύκτα	τήν	φλόγα	τόν	Ἄραβα	τήν	φλέβα
Κλητ.	ὦ	ὄνυξ	ὦ	νύξ	ὦ	φλόξ	ὦ	Ἄραψ	ὦ	φλέψ

ΠΑΛΗΘΥΝΤΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ

Όνομ.	οί	ὄνυχες	αί	νύκτες	αί	φλόγες	οί	Ἄραβες	αί	φλέβες
Γεν.	τῶν	ὀνύχων	τῶν	νυκτῶν	τῶν	φλογῶν	τῶν	Ἀράβων	τῶν	φλεβῶν
Δοτ.	τοῖς	ὄνυξι	ταῖς	νυξί	ταῖς	φλοξί	τοῖς	Ἄραψι	ταῖς	φλεψί
Αἰτ.	τούς	ὄνυχας	τάς	νύκτας	τάς	φλόγας	τούς	Ἄραβας	τάς	φλέβας
Κλητ.	ῶ	ὄνυχες	ῶ	νύκτες	ῶ	φλόγες	ῶ	Ἄραβες	ῶ	φλέβες

Σημείωση

Οἱ τύποι τῆς ὀνομαστικῆς ἐνικοῦ καί τῆς δοτικῆς πληθυντικοῦ προῆλθαν ἀπό ἀρχικούς τύπους

ὄνυχ-ς ⇒ ὄνυξ, ὄνυχ-σι ⇒ ὄνυξι

νύκχ-ς, τό ὀδοντικό (τ,δ,θ) πρὶν ἀπό τό σ ἀποβάλλεται, γιατί δέν τελειώνει ἐλληνική λέξη σέ τ ἔτσι νύκς ⇒ νύξ καί δοτ. πληθ. νυξί.

φλόγ-ς ⇒ φλόξ, φλογ-σί ⇒ φλογί

Ἄραβ-ς ⇒ Ἄραψ Ἄραβ-σι ⇒ Ἄραψι

φλέβ-ς ⇒ φλέψ φλεβ-σί ⇒ φλεψί, σύμφωνα μέ τόν κανόνα κατὰ τόν ὁποῖο

οὐρανικό (κ, γ, χ) πρὶν ἀπό σ ἐνώνεται σέ ξ

καί χειλικό (π,β,φ) πρὶν ἀπό σ ἐνώνεται σέ ψ.

